

Primum Sää'mtee'g'g halltõdzz sábbrest 24.11.2016.

Mõontõllmõš sá'mmlai friij, tiõttu vuáddõõvi ouddmiásttmõžž teádstõllma sá'mmlai kulttuurää'rb da ää'rbvuâlaž teáđ kuõskki tu'tkķeemha'ņķķõžžin di jee'res tuáimin, koin lij le'be vuáitt lee'd vaikkõs sá'mmlai kulttuurärbba da ää'rbvuâlaž tiõttu.

Mõontõllmõš vuáddáávv FPIC (friij, tiõttu vuáddõõvvi ouddmiásttmõš) -vuáddjurddja di Akwé: Kon -vuá'pstõdzzid (kč. Pirrõsministeria 2011, Pirrõsvaldášm vuá'pstõdzz I, https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/41525/OH1_2011_Akwe_Kon_ohjeet.pdf?sequence=1).

Mõontõllmõžž mie'rren lij staañád sá'mmlai algmeervuõiggádvuõđi teáddjummuš sá'mmlai kulttuurää'rb da ää'rbvuâlaž teáđ kuõskki tu'tkķummšest da jee'res tuáimin, koin lij le'be vuáitt lee'd vaikkõs sá'mmlai kulttuurärbba da ää'rbvuâlaž tiõttu; ouu'deed sá'mmlai kulttuurää'rb da ää'rbvuâlaž teáđ seillmõžž; di ainsmá'tted sá'mmlai jiõčmie'rreemvuõiggádvuõđ jii'jjez kulttuurärbbe da ää'rbvuâlaž tiõttu.

Mõontõllmõžž suávldet sá'mmlai kulttuurää'rb da ää'rbvuâlaž teáđ kuõskki tu'tkķeemha'ņķķõžžid di tuáimid, koin lij le'be vuáitt lee'd vaikkõs sá'mmlai kulttuurärbbe da ää'rbvuâlaž tiõttu (mâáibeá'lñn *tuáimm*).

1. Tu'tkķeemha'ņķķõžž le'be tuáim čõõđ viikkmõš oudald Sää'mtee'g'g di sää'mõõutstõdzz, koon kulttuurää'rb le'be ää'rbvuâlaž teáđ tu'tkķeet le'be koozz tu'tkķeemha'ņķķõžžast le'be tuáimast vuáitt lee'd vaikkõs, ouddam friij, tiõttu vuáddõõvi ouddmiásttmõžž. Nuõrttsá'mmlai kulttuurärbbe le'be ää'rbvuâlaž tiõttu õhtnee'i tu'tkķeemha'ņķķõžž le'be tuáim čõõđ viikkmõš oudald tñ õõl Saa'mi siidsáabbar ouddam friij, tiõttu vuáddõõvi ouddmiásttmõžž. Sää'mte'g'g ij vuei't u'vdded ouddmiásttmõžžás, jõs Saa'mi siidsáabbar le'be äv. sää'mõõutstõs ij uu'd ouddmiásttmõžžás tu'tkķeemha'ņķķõ'sse le'be tuei'mme. Ouddmiásttmõš álgg raukkád keerjlánji. Ouddmiásttmõš álgg u'vdded keerjlánji.
2. Miásttmõžž ouddmõš ij vää'ld meádda sá'mmlai vuámstemvuõiggádvuõđid jii'jjez kulttuurärbbe da ää'rbvuâlaž tiõttu.
3. Tu'tkķeemha'ņķķõžžast le'be tuáimast va'steei tuáimmjeei álgg lee'd vuõiggáiggsánji õhttvuõđást Sää'mte'gga di tñ õõl sää'mõõutstõ'sse, koon kulttuurää'rb le'be ää'rbvuâlaž teáđ tu'tkķeet le'be koozz tuáimmjummšest vuáitt lee'd vaikkõs. Nuõrttsá'mmlai kulttuurää'rb le'be ää'rbvuâlaž teáđ tu'tkķee'n álgg tñ õõl lee'd õhttvuõđást Saa'mi siidsáabbra. Sää'mte'gga, Saa'mi siidsáabbra di ää'sšvuázzlaž sää'mõõutstõ'sse álgg u'vdded nokk äái'j ää'sš kiõtt'tõõllma.
4. Tu'tkķeemha'ņķķõžžast le'be tuáimast va'steei tuáimmjeei álgg tuáimted Sää'mte'gga, Saa'mi siidsáabbra di ää'sšvuázzlaž sää'mõõutstõ'sse taarbšum da ri'jttjeei teáđaid jm. tu'tkķeemha'ņķķõžž le'be tuáim täávtõžžin, (tu'tkķeem-)mõontõõllmin da materiaalin, äi'g'gtaaulást da pešttmõžžast, sájjõžžast, vuáddei arvvlõs sá'mmlaid da sää'm kulttuurärbbe da ää'rbvuâlaž tiõttu õhtnee'i vaikkõžžin di e'tkķõs tuáimin, koin uu'ceed vaikkõžžid nu'tt jiáñnai ko vuei'tlvaž. Lâá'ssen teáđain álgg pue'tted ou'dde

tu'tk'keemha'ŋk'kōōzz le'be tuaim ouddâl arvvlum eettlaž va'žžtōōzz, tōi rä'tk'keeme'tk'kōōzz di plaan teâd le'be vuâžžum ää'u'k maacctummšest le'be jue'kkmest sä'mmlaid.

5. Tu'tk'kummuž le'be tuaim čōōđ viikkmest âlgg raportâ'sted mie'rrkōōski Sää'mteggga, Saa'mi siidsåbbra da äv. sää'mōōutstō'sse. Sää'mteggga, Saa'mi siidsåbbra da äv. sää'mōōutstō'sse âlgg ta'ŋjjeed vuei'ttemvuōtt vuässōōttâd tu'tk'kummuž le'be tuaim čōōđ viikkma. Tu'tk'kummšest le'be tuaimast va'steei staanâd vuässōōttmō'sše taarbšum resuursid.
6. Sää'mtee'ĝĝest, Saa'mi siidsåbbrest da äv. sää'mōōutstōōzzâst lij vuōiggâdvuōtt lee'd uu'dkâni miâsttmōōžž tu'tk'keemha'ŋk'kō'sse le'be tuei'mme. Sää'mtee'ĝĝ, Saa'mi siidsåbbar da äv. sää'mōōutstōōzz ij vuâžž teâ'dded, manipulâ'sted le'be akkōōllâd u'vded miâsttmōōžž. Tu'tk'keemha'ŋk'kōōzzâst le'be tuaimast rajjum muttâz oudlde odd sä'mmlai friij, tiōttu vuâđđōōvi ouddmiâsttmōōžž vuâžžmōōžž.